

Úřad pro ochranu
hospodářské soutěže

Financování hokejových a fotbalových klubů, sportovních infrastruktur a veřejná podpora

Obsah

Úvod	2
Co je veřejná podpora a proč se jí vůbec zabývat	2
1. K jednotlivým definičním znakům veřejné podpory	3
2. Veřejná podpora a sport	6
2.1 Profesionální sportovní kluby	7
2.2 Žákovské a dorostenecké kategorie v rámci profesionálních sportovních klubů	7
2.3 Amatérské sportovní kluby, amatérský sport	8
2.4 Reklamní, marketingové a propagační služby	8
2.5 Sportovní infrastruktura	9
2.5.1 Podmínky lokálnosti v případě sportovní infrastruktury	10
2.5.2 Obecné principy uplatňované v případě infrastrukturních projektů	12
3. Výjimky ze zákazu veřejné podpory aplikovatelné v oblasti sportu	13
4. K principu subjektu v tržním hospodářství	18
5. Pozor: Nezákonnou i neslučitelnou veřejnou podporu je nutné vrátit!	21

Úvod

Následující text je nutno chápat jako přehled pravidel pro veřejnou podporu, která je možno aplikovat při poskytování veřejných prostředků na financování hokejových a fotbalových klubů, sportovní infrastruktury a dalších činností v oblasti sportu. Text vychází z platných předpisů Evropské unie a českého právního řádu, metodických vodítek Evropské komise a rozhodovací praxe Evropské komise a Soudního dvora Evropské unie. Text může být aktualizován, doplňován a měněn na základě změny předpisů Evropské unie, výkladové či aplikační praxe. Text má doporučující povahu a je zpracován jako metodické vodítko pro poskytovatele veřejných prostředků. Nenahrazuje platné právní předpisy.

Co je veřejná podpora a proč se jí vůbec zabývat

Veřejné prostředky každoročně směřují do výstavby a modernizace sportovišť, na provoz sportovní infrastruktury, podporu sportovních klubů, pořádání sportovních akcí nebo do rozvoje mládežnického sportu. Podle článku 165 SFEU je podpora sportu jedním z cílů Unie a přihlíží se k jeho zvláštní povaze, společenské a výchovné funkci.

Ani podpora sportu však nestojí mimo pravidla veřejné podpory. Pokud veřejné prostředky zvýhodňují určitý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, mohou být naplněny definiční znaky veřejné podpory. Poskytování veřejné podpory je obecně zakázáno. Z uvedeného zákazu však existují výjimky. Právě i proto musí poskytovatelé veřejných prostředků před jejich poskytnutím vyhodnotit, zda bude jimi poskytnuté financování představovat veřejnou podporu, a pokud ano, zvolit vhodnou výjimku z uvedeného zákazu.

Zajištění souladu s pravidly veřejné podpory je nezbytné nejen z důvodu, že pravidla veřejné podpory, byť v podobě unijních předpisů, jsou součástí českého právního řádu, ale mj. i z toho důvodu, že v případě poskytnutí veřejné podpory protiprávní, případně i neslučitelné s vnitřním trhem, je poskytovatel povinen takovou veřejnou podporu vymoci od příjemce zpět. Obezřetnost ohledně souladu přijímaných veřejných prostředků s pravidly veřejné podpory by měla být i na straně jejich příjemce, který se v takovém případě vystavuje povinnosti podporu vrátit, a to včetně příslušných úroků.

Stručně shrnuto, o veřejnou podporu se jedná tehdy, když veřejný subjekt – například obec, město, kraj, stát, veřejný podnik – poskytne z veřejných prostředků určitému podniku výhodu, kterou by podnik za běžných tržních podmínek nezískal. Podnikem se v právu veřejné podpory rozumí jakýkoli subjekt, např. i neziskový, pokud nabízí na trhu zboží nebo služby, tj. vykonává hospodářskou činnost. Veřejná podpora může mít různé formy. Nejsou to jen dotace, ale může se jednat také o pronájem či prodej majetku ve vlastnictví obce za cenu nižší než tržní, prominutí dluhu, zvýhodněný úvěr či navýšení základního kapitálu za podmínek, které nejsou v souladu s tržními principy.

Pravidla veřejné podpory nepředstavují překážku financování sportu, ale stanovují rámec, který umožňuje poskytovat veřejné prostředky transparentně, předvídatelně a v souladu s platnými právními předpisy, aniž by docházelo k ohrožení fungování vnitřního trhu EU.

Poskytnutí veřejných prostředků v rozporu s pravidly pro veřejnou podporu zpravidla vede k povinnosti jejího navrácení, a to včetně úroků!

1. K jednotlivým definičním znakům veřejné podpory

Klíčovým předpokladem pro určení, zda se na určité opatření vztahují pravidla veřejné podpory, je posouzení čtyř základních definičních znaků veřejné podpory.^[1] V souladu s ustanovením čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU (SFEU) jsou s vnitřním trhem neslučitelné, a tedy zakázané, ty podpory, které splňují kumulativně všechny následující podmínky:

1. Podpora je poskytnuta z veřejných prostředků (včetně prostředků veřejnoprávních subjektů). Pravidla veřejné podpory pokrývají pouze opatření, při kterých dochází k přesunu státních (veřejných) prostředků (může se jednat o prostředky národní, regionální, obecní, prostředky veřejných bank, státních agentur apod.). Veřejné prostředky nemusí být poskytnuty přímo státem samotným. Může dojít k jejímu poskytnutí také ze strany soukromých či veřejných zprostředkovatelů určených státem, např. v případě, kdy je soukromá banka pověřená správou prostředků státního programu podpory. Přesun finančních prostředků může mít různé formy: dotace, sleva na dani, záruka za úvěr, odpuštění penále, prodej/pronájem za cenu nižší než tržní apod. Z uvedeného vyplývá, že k přesunu veřejných prostředků nedochází pouze v podobě pozitivního převodu finančních prostředků (např. dotace), ale jedná se také o situace, kdy se stát (obec, kraj apod.) vzdá příjmů, které by jinak určitý podnik byl povinen odvést státu (obci, kraji apod.).

2. Opatřením podpory dochází ke zvýhodnění podniku. Definice pojmu „podnik“ vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora EU, dle které se za podnik pro účely pravidel hospodářské soutěže, a tedy i pravidel veřejné podpory, považuje každý subjekt, který vykonává hospodářskou (ekonomickou) činnost, a to bez ohledu na jeho právní status nebo způsob, jakým je financován. Ani neziskovost vykonávaných činností v konkrétním případě nehraje zásadní roli. Z judikatury Soudního dvora EU vyplývá, že i neziskové subjekty mohou nabízet zboží a služby na trhu^[2]. Hospodářskou (ekonomickou) činností se přitom v souladu s ustálenou rozhodovací praxí rozumí nabízení zboží a/nebo služeb na trhu.

Podnikem tedy může být jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, jakékoliv sdružení nebo seskupení osob bez právní subjektivity, jakož i každý veřejný orgán, buď se samostatnou právní subjektivitou nebo spadající pod orgán veřejné moci, který takovou samostatnou právní subjektivitu má. Rozhodující je povaha vykonávané činnosti, tedy zda ji lze považovat za hospodářskou či nikoliv. Označení subjektu za podnik vždy souvisí s konkrétní činností. Subjekt, který vykonává jak hospodářské, tak nehospodářské činnosti, se považuje za podnik pouze v souvislosti s hospodářskými činnostmi. Pokud tedy podpora směřuje k financování nehospodářské činnosti určitého subjektu a je-li zároveň zajištěno účetní oddělení této podpořené nehospodářské činnosti od hospodářské činnosti tohoto subjektu, o veřejnou podporu nepůjde.

Zvýhodněním (výhodou) se rozumí situace, která by za běžných tržních podmínek (tj. bez zásahu státu, obce, kraje...) nenastala. Důležitý je pouze účinek opatření na podnik, nikoliv důvod či cíl státního zásahu. Ke zvýhodnění dochází také tehdy, pokud podpora snižuje náklady, které by příjemce musel za běžného fungování hradit z vlastního rozpočtu, přičemž právo EU nestanovuje žádný minimální finanční práh, pod nímž by se subjekt již nepovažoval za podnik. Klíčová je tedy povaha činnosti, která má být z veřejných prostředků financována, nikoliv výše zvýhodnění.

Ačkoli cílem určitého opatření podpory nemusí být primárně zvýhodnění konkrétního podniku/podniků, ale např. podpora sociálního nebo regionálního rozvoje (veřejné politiky), z hlediska účinku může i v takovém případě docházet k poskytování veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, jsou-li naplněny i zbývající znaky veřejné podpory. Veřejná prospěšnost provozovaných činností tak nehraje z tohoto pohledu roli, pokud tyto mají ekonomickou povahu.

[1] K definičním znakům veřejné podpory viz také: [Úřad pro ochranu hospodářské soutěže | Definiční znaky veřejné podpory](#); další informace k vyhodnocení definičních znaků a k pravidlům veřejné podpory viz dále: <https://uohs.gov.cz/cs/verejna-podpora/manualy-metodiky-a-dalsi-dokumenty.html>.

[2] Např. odst. 9 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie a v poznámce pod čarou č. 6 uvedená judikatura SDEU.

K poskytnutí výhody nedochází, pokud orgán veřejné moci či veřejný podnik jedná způsobem, jakým by v podobné situaci jednal subjekt v tržním hospodářství. Zásada subjektu v tržním hospodářství je podrobněji rozepsána ve Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie^[3] (dále jen „Sdělení Komise“). Při zjišťování, zda určitá hospodářská transakce je, nebo není v souladu s tržními podmínkami, je rozhodující, zda veřejnoprávní subjekty jednaly stejně, jak by v podobné situaci jednal subjekt v tržním hospodářství. Pokud tomu tak není, obdržel podnik-příjemce hospodářskou výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískal, což posiluje jeho postavení ve srovnání s postavením konkurenčních podniků.

Pokud stát jedná jako orgán veřejné moci, nikoli jako hospodářský subjekt, kritérium subjektu v tržním hospodářství se obvykle nepoužije. Pokud je například zásah státu motivován důvody veřejné politiky (např. důvody sociálního nebo regionálního rozvoje), může být jednání státu sice racionální z hlediska veřejné politiky, zároveň však může zahrnovat aspekty, které by subjekt v tržním hospodářství obvykle nezvažoval. Při uplatňování kritéria subjektu v tržním hospodářství je proto třeba ponechat stranou veškeré aspekty, které výlučně souvisejí s úlohou určitého členského státu jakožto orgánu veřejné moci (např. sociální aspekty, aspekty regionální politiky a odvětvové aspekty)^[4].

Zda je zásah veřejného orgánu v souladu s tržními podmínkami, je nutno posoudit *ex ante*^[5], přičemž se přihlédne k informacím, které byly dostupné v okamžiku, kdy bylo rozhodnutí o zásahu přijato. Nestačí se spoléhat na hospodářská hodnocení provedená *ex post*. Soulad transakce s tržními podmínkami lze zjistit přímo pomocí konkrétních tržních informací týkajících se transakce v těchto případech:

- I) pokud transakci provedly rovnocenně („*pari passu*“) veřejnoprávní i soukromé subjekty nebo
- II) pokud se transakce týká koupě a prodeje majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce) na základě soutěžního, transparentního, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení.

Nepřímo pak na základě referenčního srovnávání nebo jiných metod ocenění (např. znalecký posudek splňující určitá kritéria)^[6]. Podrobněji ke kritériu subjektu v tržním hospodářství viz kapitola 4 tohoto dokumentu.

3. Je narušena nebo hrozí narušení hospodářské soutěže, a tedy opatření může posílit soutěžní postavení příjemce ve vztahu k ostatním podnikům, s nimiž soutěží. Z praktického hlediska proto narušení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU obecně existuje tehdy, poskytne-li stát/veřejný subjekt finanční výhodu určitému podniku v liberalizovaném odvětví, v němž existuje nebo může existovat hospodářská soutěž. Aby se podpora považovala za podporu narušující hospodářskou soutěž, zpravidla postačuje, aby podpora poskytovala příjemci výhodu tím, že ho osvobodí od nákladů, které by jinak musel vynaložit v rámci běžných činností.^[7]

4. Je/může být ovlivněn obchod mezi členskými státy; musí být posouzeno případ od případu. Riziko ovlivnění obchodu je možné vyloučit pouze v případě, že činnost příjemce podpory je čistě lokálního charakteru. K ovlivnění obchodu mezi členskými státy nedochází v případě, kdy současně:

- I) vliv opatření na trhy a spotřebitele v sousedních členských státech je nanejvýše nepatrný;
- II) zboží a/nebo služby poskytované příjemcem jsou čistě lokálního charakteru a/nebo jsou přitažlivé jen pro zeměpisně ohraničenou oblast;
- III) podpora nemá za následek přilákání poptávky a/nebo investic do dotyčného regionu a nevytváří překážky pro usazování podniků z jiných členských států;
- IV) tržní podíl příjemce podpory je z hlediska jakéhokoliv použitého vymezení relevantního trhu minimální

[3] Viz bod 73 a násl. Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

[4] Viz bod 77 tamtéž.

[5] Obezřetný subjekt v tržním hospodářství by totiž obvykle provedl vlastní hodnocení strategie a finančních vyhlídek projektu *ex ante* například v podnikatelském plánu. Viz bod 78 tamtéž.

[6] Viz bod 97 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

[7] Viz též bod 189 tamtéž.

O opatření lokálního charakteru se však zpravidla nebude jednat, pokud příjemce patří do skupiny (podniků) a má v rámci členského státu „pobočky“/„provozovny“.

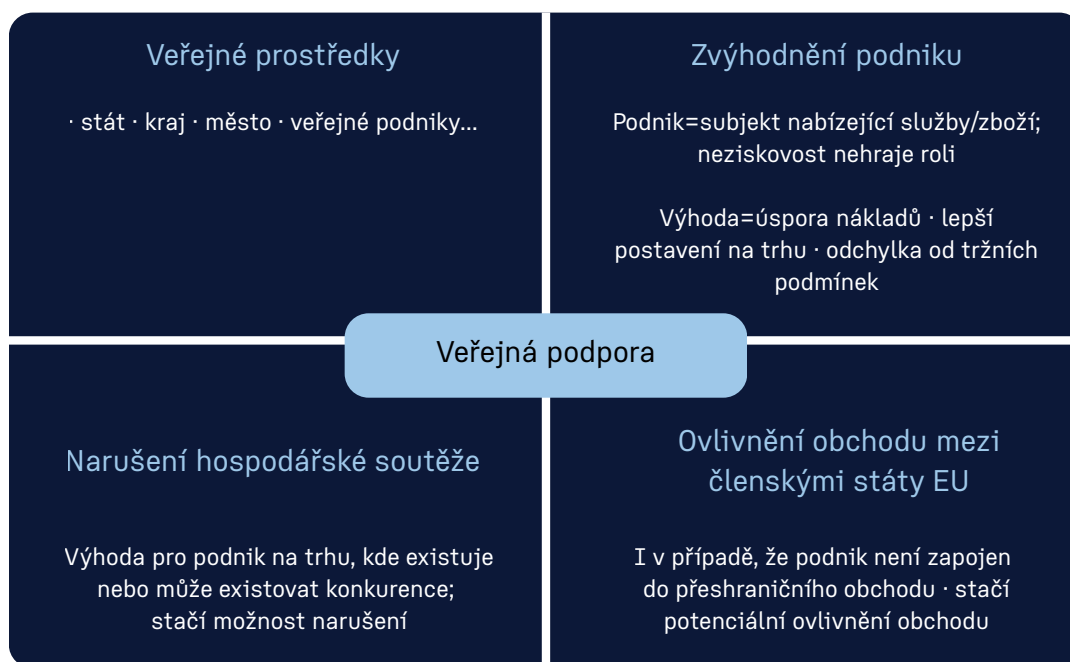
V této souvislosti lze dále uvést, že mezi typické příklady opatření, která splňují kritéria opatření s místním dopadem, jsou uvedena sportovní a volnočasová zařízení, která slouží převážně místním uživatelům a u nichž není pravděpodobné, že by přilákala zákazníky nebo investice z jiných členských států.^[8]

Obecně je pak v případě infrastrukturních projektů možno při vyhodnocení lokálnosti také vycházet z bodu 210 Sdělení Komise „Odůvodnění k případům, kdy se Komise domnívala, že některá opatření nemohla ovlivnit obchod mezi členskými státy, jak je uvedeno v bodech 196 a 197, může být relevantní i pro určité veřejné financování infrastruktury, zejména místní nebo městské infrastruktury, a to i když je využívána komerčně. Příznačným rysem takových případů by byla převážně místní spádová oblast, jakož i důkazy, že přeshraniční investice zřejmě budou ovlivněny nanejvýše okrajově. Například výstavba místních volnočasových zařízení, zdravotnických zařízení, malých letišť nebo přístavů, které slouží převážně místním uživatelům a jejichž dopad na přeshraniční investice je okrajový, pravděpodobně obchod neovlivní. Mezi důkazy prokazující, že žádné ovlivnění obchodu neexistuje, by mohly patřit údaje, které ukazují, že z jiných členských států je infrastruktura využívána pouze v omezené míře a že přeshraniční investice na zvažovaném trhu jsou minimální nebo zřejmě nebudou nepříznivě ovlivněny.“

Obecný zákaz veřejné podpory, který vyplývá z čl. 107 odst. 1 SFEU, platí, pokud určité opatření zakládající veřejnou podporu není pokryto některou z obecných nebo individuálních výjimek. Naopak o veřejnou podporu se nebude jednat za situace, kdy dojde k vyloučení nejméně jednoho pojmového znaku uvedeného výše.

O veřejnou podporu se nejedná v případě, že minimálně jeden z definičních znaků (kritérií) veřejné podpory není naplněn. V takovém případě není třeba aplikovat žádnou z výjimek ze zákazu veřejné podpory.

Posouzení souladu zamýšleného opatření s pravidly veřejné podpory by mělo být standardní součástí přípravy každého rozhodnutí o poskytnutí veřejných prostředků.

[8] Viz též bod 197 tamtéž.

2. Veřejná podpora a sport

Pravidla veřejné podpory se na oblast sportu vztahují v tom rozsahu, v jakém sport představuje hospodářskou činnost^[9]. To platí zejména v případě činnosti profesionálních a poloprofesionálních sportovců, pokud vykonávají činnost za mzdu nebo poskytují služby za odměnu^[10].

Evropská komise dlouhodobě zastává názor, že opatření financovaná z veřejných rozpočtů, z nichž mají profesionální sportovní kluby prospěch, mohou být způsobilá ovlivnit hospodářskou soutěž nebo narušit obchod mezi členskými státy EU. V rozhodovací praxi orgánů EU dosud neexistuje jednoznačné a explicitní vymezení toho, které sportovní kluby (např. podle úrovně ligové soutěže) se považují za profesionální. Obecný náhled EK nicméně směřuje k tomu, že nejvyšší riziko narušení soutěže a ovlivnění obchodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU vykazují sportovní kluby působící v prvních dvou nejvyšších ligových soutěžích. Tyto kluby se totiž typicky účastní celé řady ekonomických aktivit jako jsou např. účast v soutěžích, přestupy (prodeje) hráčů, uzavírání reklamních a sponzorských smluv, prodej vysílacích práv a distribuce reklamních předmětů či jiné hospodářské činnosti. V tomto kontextu je na tyto sportovní kluby nahlíženo jako na podnik, a proto by veřejné financování jejich činnosti mělo být poskytováno v souladu s relevantními předpisy EU upravujícími poskytování veřejné podpory.

Tedy i v případě financování sportu je nezbytné postupovat stejným způsobem, jako v případě poskytování veřejných prostředků na jakékoli jiné činnosti nebo na infrastrukturu. Poskytovatel musí vyhodnotit, zda budou z veřejných prostředků financovány hospodářské nebo nehospodářské činnosti, zda dochází k selektivnímu zvýhodnění a zda je příslušné opatření způsobilé ovlivnit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy EU. Riziko přítomnosti veřejné podpory je pak evidentní v případě financování sportovních klubů, které působí ve dvou nejvyšších stupních ligových soutěží.

Uvedené platí také pro financování sportovní infrastruktury. V případě infrastrukturních projektů je třeba posuzovat naplnění definičních znaků veřejné podpory na třech úrovních, a sice na úrovni vlastníka infrastruktury, provozovatele infrastruktury a konečných uživatelů infrastruktury. Při posuzování sportovních infrastruktur lze pro vyloučení přítomnosti veřejné podpory doporučit zaměřit se zejména na znak ovlivnění obchodu mezi členskými státy, tj. vyhodnotit, zda se v daném případě jedná o sportovní infrastrukturu lokální povahy. Pokud ano, nemusí její financování z veřejných prostředků představovat veřejnou podporu.

Vedle financování sportovní infrastruktury bývají veřejné prostředky poskytovány rovněž na podporu činnosti sportovních klubů, organizací sportovních akcí nebo na podporu individuálních sportovců. Z pohledu pravidel veřejné podpory je přitom třeba rozlišovat mezi profesionálním a amatérským (zájmovým) sportem, přičemž regulace veřejné podpory se primárně uplatňuje v oblasti profesionálního sportu (vymezení profesionálního sportu je obsaženo v čl. 2 odst. 143 GBER)^[11]. V případě profesionálních sportovních klubů má veřejné financování často podobu provozní podpory. Provozní financování sportovních klubů má především formu přímých dotací na činnost klubu, resp. se týká úhrady konkrétních nákladů souvisejících s jeho provozem (může se jednat zejména o příspěvky na energie, údržbu sportovních ploch a zařízení, provoz stadionů či sportovišť, případně o navýšení základního kapitálu u klubů vlastněných veřejnými institucemi). Za určitých okolností se však pravidla veřejné podpory vztahují i na financování amatérského (zájmového) sportu.

[9] Věc C-415/93, Bosman, bod 73, věc C-519/04 P, Meca-Medina a Majcen v. Komise, bod 22 a C-325/08.

[10] Rozsudek Soudního dvora EU ve věci Bosman, C-415/93, ze dne 15. prosince 1995, odst. 73.

[11] Profesionálním sportem se rozumí provozování sportu jakožto výdělečného zaměstnání nebo placené služby bez ohledu na to, zda profesionální sportovec a příslušná sportovní organizace uzavřou formální pracovněprávní smlouvu, jestliže odměna sportovce překračuje náklady na účast a tvoří významnou část jeho příjmů. Za odměnu pro účely GBER se nepovažují náhrady cestovních nákladů a nákladů na ubytování souvisejících s účastí na sportovní akci.

2.1 Profesionální sportovní kluby

V případě profesionálních sportovních klubů je třeba zohlednit zejména skutečnost, že tyto subjekty působí v konkurenčním prostředí nejen na úrovni příslušné domácí soutěže, ale rovněž na evropském a mezinárodním trhu. Poskytnutí veřejných prostředků profesionálnímu sportovnímu klubu zpravidla vede ke snížení nákladů, které by jinak musel hradit z vlastních zdrojů nebo prostřednictvím financování získaného za tržních podmínek, např. od sponzorů, investorů či formou bankovních úvěrů. Veřejné financování proto může příjemci poskytnout hospodářskou výhodu oproti konkurenčním klubům a tím ovlivnit soutěžní podmínky na relevantním trhu. Veřejné financování profesionálních sportovních klubů je z tohoto důvodu způsobilé naplnit znak selektivního zvýhodnění podniku ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a současně potenciálně narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy.

Řada klubů se účastní mezinárodních soutěží, případně soutěží organizovaných na evropské úrovni, jako jsou např. v případě fotbalových soutěží Liga mistrů, Evropská liga nebo Konferenční liga UEFA. I pokud se těchto mezinárodních soutěží kluby neúčastní, působí kluby na mezinárodním trhu s hráči, sponzorskými právy a mediálními právy. „Zlepšením peněžního toku klubu může veřejná podpora rovněž ovlivnit jeho schopnost najímat mezinárodní hráče, kteří jsou předmětem hospodářské soutěže mezi evropskými kluby. Finanční situace klubu může rovněž zvýšit jeho šance přilákat dobré hráče, a to i v případech, kdy nejsou hrazeny žádné přestupové poplatky. Existuje tedy možnost ovlivnění obchodu a hospodářské soutěže.“^[12] Veřejné prostředky poskytnuté těmito subjektům proto mohou ovlivnit nejen soutěžní prostředí v rámci ČR, ale rovněž soutěžní prostředí a obchod mezi členskými státy EU.

Na výše uvedených závěrech nic nemění ani to, že řada profesionálních sportovních klubů může hospodařit se ztrátou. Je však třeba upozornit, že veřejnou podporu profesionálnímu sportovnímu klubu, který splňuje definici podniku v obtížích^[13], lze poskytnout pouze v režimu de minimis^[14] nebo pokud ji schválí Evropská komise na základě předchozí notifikace. Podmínky pro poskytnutí podpory pak Komise posuzuje na základě Pokynů pro záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích.

2.2 Žákovské a dorostenecké kategorie v rámci profesionálních sportovních klubů

Na druhou stranu, směřují-li veřejné prostředky na činnost žákovských a dorosteneckých kategorií působících v rámci profesionálních sportovních klubů a tyto aktivity lze oddělit od hospodářských činností profesionálních klubů, je možné tyto aktivity financovat z veřejných prostředků, aniž by se na takové financování vztahovala pravidla veřejné podpory. V takovém případě totiž stát plní své povinnosti na poli vzdělávání a výchovy mládeže, nejedná se tedy o podporu hospodářské činnosti klubu jako podniku. Provozní podpora poskytovaná sportovním klubům působícím v prvních dvou nejvyšších ligových soutěžích tedy může být vyňata z působnosti pravidel veřejné podpory, pokud je přesně zacílená na podporu sportovního rozvoje a výcviku mládeže v rámci těchto klubů. Evropská komise ve svém rozhodnutí^[15] shledala, že podpora tréninkových mládežnických mužstev a školních tříd prostřednictvím profesionálních fotbalových klubů nepředstavuje veřejnou podporu. Klíčovou podmínkou však je, aby podpora prokazatelně směřovala k mládeži a aby bylo zabráněno přelévání prostředků určených na podporu mládeže do jiných činností daného klubu. To se v praxi zajišťuje zejména vedením odděleného účetnictví, které umožní jasně doložit účelové použití veřejných prostředků.

[12] Státní podpora SA.36105 – Německo – Fotbalový stadion Chemnitz, odst. 14.

[13] Čl. 2 odst. 18 nařízení Komise č. 651/2014, ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem a Sdělení Komise – Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích.

[14] Nařízení Komise (EU) 2023/2831 ze dne 13. prosince 2023 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis.

[15] Rozhodnutí Komise ve věci N 118/2000 Subventions publique aux clubs sportifs professionnels.

2.3 Amatérské sportovní kluby, amatérský sport

Evropská komise zpravidla nepovažuje amatérský sport za hospodářskou činnost. Amatérské sportovní kluby a tělovýchovné jednoty Evropská komise posuzuje jako výkonnostní úroveň sportu. V rámci této úrovně zastává Evropská komise názor, že pokud by se podpora z veřejných prostředků poskytovala výlučně na sportovní činnost amatérských sportovních klubů, popř. tělovýchovných jednot, nejedná se v takovém případě o veřejnou podporu.^[16]

Pokud by však takové opatření bylo poskytnuto na provozování ekonomických aktivit poskytovaných amatérským sportovním klubem či tělovýchovnou jednotou, např. poskytování sportovních služeb za úplatu, poskytování pohostinských a ubytovacích služeb, fitness center pro veřejnost, prodej vstupenek, pronájem prostor apod., mělo by být dané opatření poskytnuto v souladu s pravidly upravujícími poskytování veřejné podpory za předpokladu, že jsou naplněny i zbývající definiční znaky veřejné podpory.^[17]

Pokud určitý subjekt (např. amatérský sportovní klub) vykonává jak neehospodářskou, tak i hospodářskou činnost, je nezbytné, aby bylo o obou typech činností vedeno oddělené účetnictví, aby bylo možno sledovat a ověřit, že veřejné prostředky směřující na amatérský sport, či amatérským klubům na jejich neehospodářské činnosti nejsou využívány pro financování (jejich) hospodářských činností.

Závěrem lze shrnout, že z rozhodovací praxe Evropské komise ani z judikatury Soudního dvora EU nevyplývá obecné pravidlo, podle něhož by amatérský sport byl vždy neehospodářskou činností. Pro účely pravidel veřejné podpory je rozhodující konkrétní povaha vykonávané činnosti. Např. pokud jsou sportovní služby nabízeny na trhu za úplatu, může se jednat o hospodářskou činnost bez ohledu na to, zda je sport vykonáván na profesionální či amatérské úrovni. Je tedy vždy nezbytné posoudit každou věc případ od případu.

2.4 Reklamní, marketingové a propagační služby

Samostatnou oblast představují případy, kdy si veřejné instituce objednávají reklamní, marketingové či propagační služby od profesionálních sportovních klubů. Obecně nelze vyloučit, že veřejný subjekt může mít legitimní zájem na propagaci své činnosti, služeb, projektů nebo území prostřednictvím reklamy.

Takové smluvní vztahy však musí odpovídat ekonomické logice a být uzavírány za podmínek obvyklých na trhu. Je zejména nezbytné, aby rozsah objednaných služeb, jejich obsah i sjednaná odměna odpovídaly tržním podmínkám a byly přiměřené očekávanému přínosu pro objednatele. Pokud by veřejný subjekt za reklamní či marketingové služby hradil cenu převyšující jejich obvyklou tržní hodnotu nebo by objednané plnění postrádalo reálný hospodářský či propagační význam, mohl by příslušný sportovní klub získat hospodářskou výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískal.

V případě reklamní smlouvy sjednané mezi veřejnoprávním subjektem a sportovním klubem z pohledu pravidel veřejné podpory lze vycházet z rozhodovací praxe Evropské komise, konkrétně z rozhodnutí Evropské komise ve věci N 555/2004 Individual measures in favour of Omniworld, týkající se zakázek veřejnoprávních orgánů na služby, které uzavřely s profesionálními volejbalovými a basketbalovými kluby. V předmětném rozhodnutí, konkrétně u smlouvy na propagaci, Evropská komise uvedla, že orgány doložily, že smlouvy sjednané mezi veřejnoprávním subjektem a sportovním klubem byly sjednány za tržních podmínek, a že nadměrné náhrady byly vyloučeny, a tudíž příjemci nevznikla žádná výhoda a dané opatření nezakládá veřejnou podporu. Na základě výše uvedeného lze shrnout, že pokud by cena za reklamní služby byla sjednána za tržních podmínek, aniž by byl sportovní klub překompenzován, nebo mu vznikla výhoda, nejednalo by se o opatření zakládající veřejnou podporu. V daném případě

[16] [Veřejná podpora v praxi: aplikace pravidel u církevních a neziskových subjektů ve veřejně prospěšných oblastech.](#)

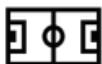
[17] [Analytická tabulka pro sportovní a víceúčelovou rekreační infrastrukturu.](#)

z hlediska pravidel veřejné podpory je tedy nutné posoudit, zda sjednaná cena na předmětné období odpovídá tržní výši či nikoliv. A to zejména s ohledem na rozsah předmětu plnění, vymezené časové období, resp. dobu účinnosti smlouvy a výši sjednané ceny plnění.

Současně je však k výše uvedenému třeba dodat, že při posuzování, zda jsou určité transakce v souladu s tržními podmínkami, by měly být uváženy všechny příslušné okolnosti konkrétního případu. Mohou například existovat mimořádné okolnosti, kdy se nemusí mít za to, že pořízení zboží nebo služeb orgánem veřejné moci je v souladu s tržními podmínkami, a to ani tehdy, uskutečnil-li se za tržní ceny. Pro ilustraci lze uvést rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 28. ledna 1999^[18], kde tento soud rozhodl, že vzhledem ke zvláštním okolnostem daného případu lze dospět k závěru, že koupě cestovních poukázek ze strany vnitrostátních orgánů od P&O Ferries nebyla ve skutečnosti zapotřebí, a tudíž vnitrostátní orgány nejednaly stejně, jak by za běžných tržních podmínek jednal soukromý subjekt. Tento nákup proto poskytl společnosti P&O Ferries výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískala, a veškeré částky zaplacené při plnění kupní smlouvy představovaly veřejnou podporu.^[19]

Reklamní a marketingové smlouvy proto nesmějí sloužit jako prostředek k nepřímému nebo zastřenému financování činnosti sportovních klubů. V opačném případě by takové plnění mohlo představovat (protiprávní) veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

2.5 Sportovní infrastruktura

Při posuzování veřejné podpory v souvislosti se sportovní infrastrukturou je nejprve nezbytné určit, zda je či bude (je plánováno) v rámci dané infrastruktury vykonávána hospodářská činnost, či nikoli. Na základě rozsudku Soudního dvora T-455/08 Leipzig-Halle je financování jakéhokoliv typu infrastruktury, které je spjato s ekonomickou činností, relevantní z pohledu veřejné podpory a je nutné toto opatření z pohledu veřejné podpory ošetřit, tj. aplikovat některou z vhodných výjimek ze zákazu veřejné podpory (za předpokladu, že jsou naplněny i zbývající definiční znaky veřejné podpory).

„Komise se domnívá, že jak financování výstavby infrastruktury, tak její provoz představují samy o sobě hospodářskou činnost, pokud je tato infrastruktura využívána nebo bude využívána k poskytování zboží nebo služeb na trhu. Jinými slovy, Komise zastává názor, že mezi správou a provozováním infrastruktury na jedné straně a její výstavbou nebo rozvojem na straně druhé existuje přímá souvislost. Tento názor byl potvrzen i Soudním dvorem v rozsudku ve věci letiště Leipzig/Halle. Podle posouzení Soudního dvora navíc hospodářská povaha budoucího využití infrastruktury určuje i povahu její výstavby...“^[20]

Pokud se jedná o financování infrastruktury, která není a nebude využívána k hospodářským činnostem, nebo se jedná o opatření lokálního charakteru, není nutné dané opatření z pohledu veřejné podpory upravovat.

O hospodářskou činnost se zpravidla nejedná v případech, kdy je infrastruktura poskytována široké veřejnosti bezplatně, tedy kdy slouží jako obecná infrastruktura (např. sportovní hřiště dostupná všem bezúplatně). Opatření k financování infrastruktury, která není určena ke komerčnímu využití, by tak bylo v zásadě vyloučeno z působnosti pravidel pro veřejnou podporu. Naproti tomu v situaci, kdy jsou služby infrastruktury poskytovány za úplatu (typicky formou vybírání vstupného za nabízené služby), o ekonomickou aktivitu půjde. *„Pokud uživatelé, ať už profesionální či neprofesionální, musí za využívání infrastruktury platit poplatek nebo je infrastruktura pronajímána za úplatu k pořádání různých akcí, je využívána na komerčním základě, tedy k výkonu hospodářské činnosti. Veřejné financování takové infrastruktury proto v zásadě podléhá pravidlům veřejné podpory.“^[21]*

[18] BAI v. Komise, T-14/96, ECLI:EU:T:1999:12, body 74 až 79.

[19] Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, odst. 82.

[20] Rozhodnutí Komise ve věci SA.33045 – Německo – Alleged unlawful aid in favour of Kristal Bäder AG, odst. 33.

[21] Infrastructure analytical grid for sport and multifunctional recreational infrastructures.

I v případech smíšeného využití sportovní infrastruktury (tedy pokud je tato využívána jak pro hospodářské, tak pro nehospodářské činnosti) však může být její veřejné financování zcela vyňato z působnosti pravidel pro veřejnou podporu, jestliže je infrastruktura využívána téměř výlučně k nehospodářským účelům a hospodářské aktivity mají pouze doplňkový charakter. Za doplňkové lze považovat takové hospodářské využití, které bezprostředně souvisí s provozem infrastruktury, je pro něj nezbytné nebo je neoddělitelně spojeno s jejím hlavním, nehospodářským účelem. Současně musí být tento doplňkový charakter zachován i z kvantitativního hlediska, tj. hospodářské využití nesmí přesahovat omezenou část celkové kapacity infrastruktury. V tomto ohledu se má za to, že podmínka doplňkovosti je splněna zejména tehdy, pokud kapacita vyčleněná pro hospodářské činnosti nepřesahuje 20 % celkové roční kapacity infrastruktury.^[22]

Při vyhodnocení, zda se jedná o opatření lokálního charakteru, je možné v oblasti sportu vycházet z rozhodnutí Evropské komise N 258/2000 - Dorsten, v němž Evropská komise dospěla k závěru, že není naplněn znak ovlivnění obchodu mezi členskými státy, a sice s ohledem na charakter koupaliště, které slouží k zajištění základní občanské vybavenosti, a dále z důvodu spádově omezeného dosahu služeb tímto koupalištěm poskytovaným. Kategorie bazénů „základní občanské vybavenosti“ je reprezentována jednoduchou infrastrukturou k zajištění možnosti rekreačního sportovního vyžití – bazén se zázemím (šatny, sprchy), příp. jednoduchou doplňkovou atrakcí (tobogán, sauna). Veškerou další infrastrukturu (včetně případných dalších doplňkových služeb, poskytovaných v budově), která je nad tento základní rámec, nelze považovat za zajištění občanské vybavenosti. Spádovost zařízení pak určuje, zda zařízení je způsobilé ve větší míře vyvolat poptávku u zahraničních klientů. V případě koupaliště Dorsten bylo vzato v potaz, že spádovost zařízení činila cca 50 km, přičemž vzdálenost města Dorsten od nejbližší státní hranice s Nizozemskem byla „o něco větší“. Tím podle názoru Evropské komise bylo prakticky vyloučeno jakékoli ovlivnění obchodu uvnitř Společenství (ES).

2.5.1 Podmínky lokálnosti v případě sportovní infrastruktury

Ačkoli není možné vymezit obecné kategorie opatření, která typicky naplňují tato kritéria, z rozhodovací praxe Evropské komise vyplývá několik opakujících se situací, v nichž bylo na základě konkrétních okolností daného případu konstatováno, že posuzovaná podpora nemůže ovlivnit obchod mezi členskými státy. Jedním z takových příkladů je zejména veřejné financování sportovních a rekreačních zařízení, která slouží převážně místním uživatelům a u nichž není pravděpodobné, že by přilákala zákazníky nebo investice z jiných členských států.

V této souvislosti lze na základě praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při hodnocení lokálnosti opatření podpory na výstavbu sportovní a multifunkční rekreační infrastruktury vycházet z následujících obecných kritérií (nejedná se nicméně o taxativní výčet):

▪ Vzdálenost od státních hranic

Posuzuje se, zda se zařízení nachází v lokalitě, která je geograficky vzdálená od hranic členských států EU. Čím více je projekt situován „vnitrozemsky“, tím méně je pravděpodobné, že bude významně využíván přeshraničními uživateli nebo že ovlivní poptávku v sousedních státech.

▪ Místní význam lokality pro zahraniční návštěvníky

Hodnotí se, zda je dotčené město či region obecně vyhledávanou destinací zahraničních turistů. Lze přitom vycházet ze statistických dat o počtu zahraničních hostů či návštěvníků. Nízký podíl zahraničních návštěvníků naznačuje, že zařízení bude převážně sloužit domácí klientele.

▪ Relativní srovnání s obdobnými lokalitami

Údaje o návštěvnosti je vhodné srovnat s jinými městy či regiony, kde existují podobná sportovní či kulturní zařízení. Pokud je počet zahraničních návštěvníků výrazně nižší než u jiných srovnatelných destinací, podporuje to závěr o převážně místním dopadu opatření.

[22] Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, odst. 207.

▪ Regionální spádová oblast

Zohledňuje se, zda zařízení primárně cílí na obyvatele širšího regionu, typicky v rámci jednoho správního celku (například kraje). Podstatné je, že se předpokládá převážně domácí, nikoli přeshraniční nebo mezinárodní klientela.

▪ Ekonomická racionalita pro zahraniční uživatele

Zkoumá se, zda by pro zahraniční sportovní kluby či jiné subjekty bylo ekonomicky výhodné nebo alespoň realistické využívat zařízení v dané lokalitě. Pokud by potenciální zahraniční uživatel musel nést výrazně vyšší cestovní, ubytovací a logistické náklady, které převyšují ekonomický přínos využití zařízení, lze předpokládat, že zařízení bude využíváno pouze domácími subjekty. S tím souvisí vzdálenost a logistická náročnost, kdy se hodnotí, zda je zařízení pro zahraniční uživatele významně vzdáleno (typicky stovky kilometrů), což dále zvyšuje časové a finanční náklady na přesuny. Větší vzdálenost a logistická složitost jsou faktory, které běžně odrážejí přeshraniční uživatele, a proto posilují závěr o lokálním dopadu opatření.

▪ Dostupnost obdobných zařízení v okolních státech

Posuzuje se existence a dostupnost srovnatelných zařízení v nejbližších sousedních zemích. Pokud jsou obdobná zařízení v zahraničí dostupná za srovnatelných či výhodnějších cenových podmínek, nebo se nacházejí v rozumné vzdálenosti od zahraničních uživatelů, snižuje to pravděpodobnost, že by zahraniční subjekty měly motivaci cestovat za využitím zařízení do posuzované lokality.

▪ Podíl zahraničních uživatelů u obdobných zařízení v rámci státu

Lze sledovat, zda srovnatelná zařízení v zemi vykazují nízký až zanedbatelný podíl zahraničních návštěvníků či organizátorů akcí. Pokud praxe napříč srovnatelnými zařízeními v rámci ČR ukazuje, že zahraniční klientela tvoří pouze malou část celkového využití (dle rozhodovací praxe EK se jedná o 4 %), lze to považovat za indikátor, že i nové /modernizované zařízení bude mít převážně domácí charakter využití.

▪ Historické využívání existující infrastruktury v daném městě či regionu

Je relevantní analyzovat, zda stávající sportovní nebo kulturní zařízení v dané lokalitě hostila jen minimální množství mezinárodních akcí. Nízký počet zahraničních či mezinárodních událostí v minulosti naznačuje, že lokalita není standardně centrem mezinárodních aktivit a že poptávka ze zahraničí je zanedbatelná.

▪ Omezená kapacita pro rozsáhlé mezinárodní akce

Lze rovněž zohlednit, zda kapacita, zázemí, organizační možnosti nebo technické parametry zařízení nejsou navrženy tak, aby přitahovaly velký objem zahraničních návštěvníků. Pokud je zařízení koncipováno primárně pro běžné místní využití (např. místní kluby, regionální soutěže, komunitní akce) a nikoliv dimenzováno na pořádání rozsáhlých, vícedenních mezinárodních událostí, svědčí to o jeho lokálním charakteru.

▪ Posouzení reálné souvislosti mezi činností mezinárodních firem a využitím zařízení

I v případě, že v dané lokalitě působí podniky s výraznou zahraniční účastí nebo pobočky nadnárodních koncernů, je třeba hodnotit, zda existuje reálný důvod předpokládat, že tyto společnosti zařízení využijí. Pokud charakter jejich podnikání (např. výroba, logistika, technologie) není nijak spojen s činnostmi, pro které je zařízení určeno (sport, kultura, volnočasové aktivity), pak jejich přítomnost není indikátorem přeshraničního dopadu. Stejně tak lze zkoumat, zda podniky mají jakýkoli organizační, provozní či komerční zájem zařízení využívat (např. pro trénink, firemní eventy, mezinárodní akce apod.). Pokud taková vazba chybí, přítomnost zahraničních společností sama o sobě nepředstavuje indikátor přeshraniční poptávky.

▪ Komunikační a marketingová strategie zařízení

Posuzuje se, zda je zařízení propagováno výlučně na domácím trhu, nebo zda marketing cílí také na zahraniční návštěvníky. Například skutečnost, že jsou webové stránky nebo jiné propagační materiály k dispozici i v anglickém jazyce, či v dalších jazycích, může vést k závěru, že dané opatření cílí také na zahraniční klientelu. Pokud chybí jakýkoli úmysl oslovovat zahraniční klientelu a ani do budoucna se neplánují propagační aktivity zaměřené na zahraniční trh, svědčí to o tom, že zařízení je určeno primárně pro místní či národní uživatele a nelze očekávat významnější přeshraniční dopad.

Pokud poskytovatel ověří, že výše uvedené podmínky jsou splněny, pak lze mít za to, že nedochází ke vzniku veřejné podpory a není zapotřebí opatření z pohledu pravidel veřejné podpory upravovat.

Nicméně o opatření lokální povahy se nebude jednat, pokud podpora směřuje sportovnímu zařízení, které je vlastněné nebo ovládané komerční skupinou. V takovém případě se za příjemce podpory považuje celá skupina. Pokud tato skupina působí i v dalších zařízeních v rámci jednoho členského státu nebo na trzích v jiných členských státech, může podpora ovlivnit obchod mezi členskými státy a představovat veřejnou podporu.^[23]

2.5.2 Obecné principy uplatňované v případě infrastrukturních projektů

Projekty infrastruktury často zahrnují několik kategorií zúčastněných stran/aktérů a přítomnost jakékoli veřejné podpory může být potenciálně přínosem pro výstavbu (včetně rozšíření či modernizaci), provoz nebo užívání infrastruktury.

Je proto nezbytné rozlišovat mezi

- developerem a/nebo prvním vlastníkem infrastruktury,
- provozovateli, tj. podniky, které přímo využívají infrastrukturu pro poskytování služeb konečným uživatelům, včetně podniků, kteří infrastrukturu pořídí od developera/vlastníka za účelem hospodářského využívání nebo kteří získají koncesi nebo pronájem za účelem využívání a provozování infrastruktury
- a konečnými uživateli infrastruktury, jakkoli se mohou tyto funkce v některých případech překrývat.^[24]

Na úrovni vlastníka/developera může dojít ke kumulativnímu naplnění definičních znaků veřejné podpory, a to bez ohledu na to, zda vlastník/developer sám přímo využívá danou infrastrukturu k nabízení zboží nebo služeb nebo tuto infrastrukturu poskytuje provozovateli, který nabízí zboží nebo služby konečným uživatelům infrastruktury.

Na úrovni provozovatele může dojít k poskytnutí výhody, a tedy i veřejné podpory, pokud cena účtovaná za využívání infrastruktury neodpovídá tržním podmínkám.

Na úrovni konečných uživatelů infrastruktury může rovněž dojít k poskytnutí výhody, a tedy i veřejné podpory, pokud lze tyto uživatele označit za podnik a za užívání infrastruktury neplatí tržní cenu.

Příklady veřejné podpory v oblasti sportu

Veřejná podpora a sport	
Mimo pravidla VP	Riziko VP
Zájmový a výkonnostní sport	Profesionální sportovní kluby (2 nejvyšší soutěže)
Sportovní aktivity mládeže	Komerční aktivity příjemce, resp. nabídka zboží a služeb na trhu (pohostinství, ubytování, pronájem)
Infrastruktura, která není ekonomicky využívána či je lokálního charakteru (cyklostezky, dětská hřiště, bazén a sportovní infrastruktura jednoduchého charakteru primárně určena místním obyvatelům)	Ekonomicky využívaná infrastruktura (víceúčelové haly, koncertní a školící aktivity)

[23] Infrastructure analytical grid for sport and multifunctional recreational infrastructures, odst. 12.

[24] Bod 200 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

3. Výjimky ze zákazu veřejné podpory aplikovatelné v oblasti sportu

Jak řešit situaci, pokud poskytovatel vyhodnotí, že jím připravované opatření mající původ ve veřejných prostředcích zakládá veřejnou podporu, neboť jsou kumulativně naplněny čtyři znaky veřejné podpory? V takovém případě má poskytovatel možnost výběru některé z vhodných výjimek ze zákazu veřejné podpory.

Již ve fázi úvah o nastavení podmínek určitého režimu (programu) podpory či jednotlivé (ad hoc) podpory financované z veřejných zdrojů by si měl poskytovatel důkladně prověřit, která z dostupných výjimek bude pro poskytování veřejné podpory vhodným právním titulem, pokud tedy vyhodnotí, že dané financování bude zakládat veřejnou podporu. Pokud poskytovatel dojde k závěru, že program či jednotlivou veřejnou podporu nemůže za daných okolností přizpůsobit určité výjimce (např. v případě GBER, pokud by výše potřebné podpory přesáhla stanovené limity, zamýšlená forma podpory by nebyla transparentní, nebyl by přítomen motivační účinek apod.), doporučujeme ověřit použitelnost ostatních právních titulů (vč. postupů s nimi souvisejících) pro poskytování veřejné podpory slučitelné s vnitřním trhem EU.

Podmínky příslušného opatření (tj. programu podpory nebo ad hoc podpory) musí poskytovatel před poskytnutím podpory dát do souladu s podmínkami zvolené výjimky ze zákazu veřejné podpory. V právu EU nebyl dosud přijat komplexní sekundární právní předpis upravující financování sportu z hlediska pravidel veřejné podpory. Nicméně níže jsou uvedeny stávající výjimky, které lze pro financování v oblasti sportu využít.

1. Režim de minimis

(nařízení Komise (EU) 2023/2831 ze dne 13. prosince 2023 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis^[25])

Podpora de minimis (nebo také „podpora malého rozsahu“) není považována za „veřejnou podporu“, protože vzhledem k její nízké částce má Evropská komise za to, že nenaplnuje poslední dva znaky definice veřejné podpory – neměla by narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy EU. Metodické dokumenty a další relevantní materiály související s poskytováním podpory de minimis jsou dostupné na <https://uohs.gov.cz/cs/verejna-podpora/podpora-de-minimis-a-registr-de-minimis.html>.

Pokud poskytovatel podpory vyhodnotí, že konkrétní opatření kumulativně naplňuje znaky veřejné podpory a není vhodné na něj aplikovat GBER či Rozhodnutí SOHZ, je možné tuto podporu poskytnout jako podporu de minimis. Nařízení o podpoře de minimis je podstatně méně svazující než jiné výjimky ze zákazu veřejné podpory. Neobsahuje omezení v podobě způsobilých nákladů a je možné ho poskytovat v naprosté většině odvětví. Příjemci, respektive skupina propojených podniků tzv. „jeden podnik“^[26], nicméně mohou obdržet pouze omezenou částku podpory během konkrétního tříletého období. S ohledem na omezený limit podpory de minimis a nutnost tento limit vztahovat na „jeden podnik“, tedy často dochází k tomu, že je tento limit brzy vyčerpán. Z uvedeného důvodu je proto vhodné vyhodnotit, zda lze v daném případě aplikovat nejprve některou z dalších vhodných výjimek.

S poskytnutím podpory de minimis souvisí povinnost poskytovatele zaznamenat podporu do registru de minimis (RDM) v zákonné lhůtě dvaceti pracovních dní od jejího poskytnutí^[27]. Pokud poskytovatel vyhodnotí, že nejvhodnějším způsobem poskytnutí dané podpory je režim de minimis, musí provést kroky ke správné administraci.

[25] Nařízení - EU - 2023/2831 - EN - EUR-Lex.

[26] Viz Metodická příručka k aplikaci pojmu „jeden podnik“ dle pravidel de minimis dostupná na https://www.uohs.cz/download/Sekce_VP/VP_update/Přiručka_k_pojmu_jeden_podnik_01_02_2025.pdf.

[27] § 3a odst. 5 zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.

Poskytovatel si především musí před poskytnutím podpory

- 1) zřídit přístup do RDM;
- 2) dále musí vyhodnotit, jestli příjemce tvoří „jeden podnik“ s dalšími subjekty;
- 3) v RDM ověřit, jestli příjemce, resp. „jeden podnik“, již nevyčerpal limit de minimis;
- 4) pokud má příjemce („jeden podnik“) volný limit, může poskytovatel připravit právní akt poskytnutí podpory, který bude obsahovat konkrétní částku podpory de minimis a citaci názvu příslušného nařízení de minimis;
- 5) do 20 pracovních dní od účinnosti tohoto právního aktu poskytovatel podporu zaznamená do RDM.

Je třeba upozornit, že dnem poskytnutí podpory de minimis se rozumí den, kdy příjemci na podporu vzniká právní nárok. Den poskytnutí podpory se tedy neváže na okamžik faktického vyplacení podpory, ale na okamžik, kdy nabyde účinků právní akt poskytnutí podpory^[28].

Celková výše podpory de minimis udělená „jednomu podniku“ nesmí v žádném tříletém období překročit stanovený strop, tj. 300 000 EUR.

2. Obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER)

(nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 SFEU prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem^[29])

V případě nejistoty ohledně splnění limitu či splnění dalších podmínek režimu de minimis je možné využít čl. 55 GBER - *Podpora na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu*, který stanoví podmínky slučitelnosti podpory sportovní infrastruktury a multifunkčních rekreačních zařízení s vnitřním trhem, a který umožňuje poskytovat jak podporu na výstavbu či modernizaci sportovní a multifunkční infrastruktury, tak i provozní podporu takové infrastruktury.^[30]

Pravidla režimu podpory nebo podpory ad hoc musí být poskytovatelem nastavena tak, aby účinně zajišťovala dodržování veškerých relevantních (obecných a specifických) podmínek GBER. Pokud jde o režim, tato pravidla bývají typicky součástí programové dokumentace (či obdobných typů dokumentů, které upravují realizaci programu, s různou úrovní právní závaznosti, vč. soft law – pokyny pro žadatele apod.), podle povahy režimu mohou být obsažena také přímo v zákoně a/nebo prováděcích předpisech. Pokud jde o podporu ad hoc, pravidly opatření se rozumí ustanovení individuálního právního aktu poskytnutí podpory příjemci (většinou smlouvy nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory).

[28] Viz § 2 písm. i) zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.

[29] EUR-Lex - 02014R0651-20230701 - EN - EUR-Lex.

[30] Vodítka pro poskytování podpor dle nařízení GBER vč. výčtu podmínek GBER, které by měly obsahovat všechny programové výzvy/ad hoc podpory, naleznete na webových stránkách našeho Úřadu: [Úřad pro ochranu hospodářské soutěže | Obecné nařízení o blokových výjimkách \(GBER\)](#).

Pro řádnou aplikaci pravidel je nezbytné dodržet podmínky GBER^[31]:

1. obecné (čl. 1-8), zejm.

- vyloučení podniků, na které se vztahuje deggendorfské pravidlo
- vyloučení podniků v obtížích
- individuální prahové hodnoty oznamovací povinnosti
- transparentnost podpory
- motivační účinek
- způsobilé náklady
- kumulace

a

2. specifické podmínky čl. 55 GBER

- viz podrobnosti v tabulce níže

Poskytovatel podpory je povinen do 20 pracovních dnů od zahájení režimu podpory/poskytnutí ad hoc podpory splnit informační povinnost vůči Evropské komisi. K tomu slouží formulář podle přílohy II GBER obsahující základní informace o podpoře a odkaz na její úplné znění. Oznámení se podává prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Dále poskytovatel u individuálních podpor v rámci režimu (programu) podpory i u ad hoc podpor, přesahujících 100 tisíc EUR, plní také evidenční povinnost, což znamená povinnost zveřejňovat informace o těchto podporách a o jejich příjemcích prostřednictvím systému Evropské komise TAM. Zápis do TAMu se provádí zpravidla do 6 měsíců od poskytnutí podpory (u daňových opatření do 1 roku). Podrobné informace jsou dostupné na webu Úřadu [zde](#).

Platnost současného GBER skončí na konci roku 2026. Evropská komise v současné době připravuje revizi GBER. Nový GBER by měl vstoupit v platnost od 1. 1. 2027. Níže uvedená tabulka obsahuje podmínky čl. 55 GBER ve stávajícím znění a současně upozorňuje na nejvýznamnější změny navrhované v rámci revize GBER. Navrhované změny dosud nejsou účinné a jejich konečné znění se může v průběhu legislativního procesu změnit. Po nabytí účinnosti novelizovaného GBER bude tato metodika odpovídajícím způsobem aktualizována.

PODMÍNKY ČL. 55 GBER PODPORA NA SPORTOVNÍ A MULTIFUNKČNÍ REKREAČNÍ INFRASTRUKTURU	
Podpora na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu je podle nařízení GBER považována za slučitelnou s vnitřním trhem a je vyňata z oznamovací povinnosti, pokud jsou splněny obecné podmínky slučitelnosti stanovené v nařízení GBER ^[32] a současně zvláštní podmínky uvedené v čl. 55 GBER (viz níže). <i>V rámci revize GBER se bude jednat o článek 77.</i>	
Druh infrastruktury	
• Sportovní nebo multifunkční rekreační infrastruktura Multifunkční rekreační infrastrukturu tvoří rekreační zařízení multifunkční povahy, která nabízejí zejména kulturní a rekreační služby, s výjimkou zábavních parků a hotelových zařízení (odstavec 3). ① Navrhovaná úprava v rámci revize GBER: • <i>Multifunkční rekreační infrastrukturu tvoří rekreační zařízení multifunkční povahy, která nabízejí zejména kulturní, sportovní či jakékoli jiné rekreační služby, s výjimkou zábavních parků a hotelových zařízení.</i>	

[31] Podrobněji k administraci podpor dle GBER viz příručka Úřadu [Návod pro administraci veřejné podpory poskytované dle nařízení Komise \(EU\) č. 651/2014 \(obecného nařízení o blokových výjimkách\)](#).

[32] Zejm. dodržení prahové hodnoty pro notifikaci, motivační účinek, transparentnost, podmínky kumulace, podpora nesmí být poskytnuta subjektu, který má nesplacený inkasní příkaz k navrácení (předchozí) neslučitelné podpory (tzv. deggendorfské pravidlo), podpora nesmí být poskytnuta podniku v obtížích ve smyslu definice uvedené v čl. 2 odst. 18 GBER.

Podmínky použití
• Sportovní infrastrukturu nesmí výhradně využívat jediný uživatel v oblasti profesionálního sportu. Jiní uživatelé v oblasti profesionálního nebo amatérského sportu musí ročně využívat danou sportovní infrastrukturu alespoň z 20 % její kapacity. Využívá-li této infrastruktury několik uživatelů současně, je nutno vypočítat odpovídající podíl časové kapacity, jež na ně připadá (odstavec 2). ① Navrhovaná úprava v rámci revize GBER: • Sportovní infrastrukturu nesmí výhradně využívat jediný uživatel v oblasti profesionálního sportu. Jiní uživatelé v oblasti profesionálního nebo amatérského sportu musí <i>ročně</i> využívat danou sportovní infrastrukturu alespoň z 20 % její kapacity. <i>Tato prahová hodnota se vypočítá jako průměr za období 10 let ode dne poslední platby podpory nebo po dobu odpisového období infrastruktury, podle toho, která z těchto lhůt je kratší. Využívá-li této infrastruktury několik uživatelů současně, je nutno vypočítat odpovídající podíl časové kapacity, jež na ně připadá.</i> • Přístup ke sportovní či multifunkční rekreační infrastruktuře musí být umožněn více uživatelům za transparentních a nediskriminačních podmínek. Podniky, které financovaly alespoň 30 % investičních nákladů na infrastrukturu, mohou získat přednostní přístup za zvýhodněných podmínek za předpokladu, že jsou tyto podmínky zveřejněny (odstavec 4). • Je-li sportovní infrastruktura využívána profesionálními sportovními kluby, členské státy zajistí, aby podmínky stanovování cen za její využívání byly zveřejněny (odstavec 5). • Jakékoli koncese nebo jiná pověření třetí strany k výstavbě, modernizaci a/nebo provozu sportovní nebo multifunkční rekreační infrastruktury se musí řídit otevřenými, transparentními a nediskriminačními podmínkami s náležitým zohledněním platných pravidel pro zadávání veřejných zakázek (odstavec 6).
Forma podpory
• Podpora může mít podobu (odstavec 7): a) investiční podpory, včetně podpory na výstavbu nebo modernizaci sportovní a multifunkční rekreační infrastruktury; b) provozní podpory na sportovní infrastrukturu.
Způsobilé náklady
• V případě investiční podpory na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu jsou způsobilé náklady na investice do hmotného a nehmotného majetku (odstavec 8). • V případě provozní podpory na sportovní infrastrukturu jsou způsobilými náklady provozní náklady na služby, které infrastruktura poskytuje. Mezi tyto provozní náklady patří takové náklady, jako např. osobní náklady, náklady na materiál, služby, komunikaci, energii, údržbu, nájemné, správní náklady atd., ale nepatří k nim odpisy a finanční náklady, pokud se na ně vztahovala investiční podpora (odstavec 9).
Maximální prahová hodnota podpory
• Pokud jde o investiční podporu na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu, výše podpory nesmí přesáhnout výši rozdílu mezi způsobilými náklady a provozním ziskem z investice. Od způsobilých nákladů se odečte provozní zisk, a to buď <i>ex ante</i> na základě odůvodněných předpokladů nebo uplatněním mechanismu zpětného vymáhání podpory (odstavec 10). ① Navrhovaná úprava v rámci revize GBER: • Pokud jde o investiční podporu na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu, výše podpory nesmí přesáhnout <i>jednu z následujících částek:</i> ◦ <i>zjednodušenou mezeru ve financování (simplified funding gap), a to až do výše 100 % investičních nákladů;</i> ◦ <i>odhadované investiční náklady po odečtení skutečných provozních peněžních toků (operating cash flows), za předpokladu, že jsou tyto peněžní toky celkově kladné;</i> ◦ <i>u podpory nepřesahující 2,8 milionů EUR, resp. od 1. ledna 2031 3 miliony EUR, může být maximální výše podpory stanovena na 80 % způsobilých nákladů.</i>

• Pokud jde o provozní podporu na sportovní infrastrukturu, výše podpory nesmí přesáhnout provozní ztrátu za příslušné období. Splnění tohoto požadavku se zajistí <i>ex ante</i> na základě odůvodněných předpokladů nebo uplatněním mechanismu zpětného vymáhání podpory (odstavec 11). ① Navrhovaná úprava v rámci revize GBER: • Pokud jde o provozní podporu na sportovní infrastrukturu, výše podpory nesmí přesáhnout <i>jednu z následujících částek</i>: ◦ <i>provozní ztrátu a přiměřený zisk za období, na které je podpora poskytnuta; splnění tohoto požadavku se zajistí ex ante na základě odůvodněných předpokladů nebo uplatněním mechanismu zpětného vymáhání podpory;</i> ◦ <i>80 % způsobilých nákladů, za předpokladu, že podpora nepřesáhne 2,8 milionů EUR, resp. od 1. ledna 2031 3 miliony EUR.</i>
• Pokud jde o podporu, která nepřesahuje 2,2 milionů EUR, lze alternativně k použití metod uvedených v odstavcích 10 a 11 stanovit maximální výši podpory jako 80 % způsobilých nákladů (odstavec 12). ① Navrhovaná úprava v rámci revize GBER: • <i>Ustanovení odpovídající současnému odstavci 12 má být z návrhu vypuštěno.</i>
Dle čl. 4 odst. bb) GBER se nařízení nepoužije na podporu, jejíž výše přesahuje: • u investiční podpory na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu: 33 milionů EUR nebo celkové náklady přesahující 110 milionů EUR na projekt; u provozní podpory na sportovní infrastrukturu: 2,2 milionů EUR na infrastrukturu ročně. ① Navrhovaná úprava v rámci revize GBER: • u investiční podpory na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu: <i>42 milionů EUR, resp. od 1. ledna 2031 45 milionů EUR na infrastrukturu;</i> u provozní podpory na sportovní infrastrukturu: <i>2,8 milionů EUR, resp. od 1. ledna 2031 3 miliony EUR na infrastrukturu ročně.</i> Prahové hodnoty nesmí být obcházeny tím způsobem, že se režimy či projekty podpory uměle rozdělí.

3. Služby obecného hospodářského zájmu

(Rozhodnutí Komise (EU) 2025/2630 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu a o zrušení rozhodnutí 2012/21/EU^[33]. Nařízení Komise (EU) 2023/2832 ze dne 13. prosince 2023 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu^[34]).

V závislosti na povaze a účelu podporovaného opatření může za určitých okolností přicházet v úvahu rovněž využití režimu služeb obecného hospodářského zájmu (SOHZ). Tento režim však zpravidla není vhodný pro financování profesionálního sportu ani činnosti profesionálních sportovních klubů. V případě služeb obecného hospodářského zájmu se totiž nejedná o klasické služby poskytované na trhu, ale o služby, které jsou obvykle zajišťovány státem, krajem či obcemi ve veřejném zájmu (tzn. v zájmu veřejnosti) a specifickým znakem těchto služeb je skutečnost, že pokud by nebyly finančně podporovány veřejnými subjekty, nebyly by poskytovány na trhu vůbec nebo by byly poskytovány v nižší kvalitě či rozsahu. Opodstatněnost finanční podpory služeb obecného zájmu ze strany veřejných subjektů vychází z tržního selhání v oblasti nabídky těchto služeb. Bude tedy záviset na konkrétním opatření, zda jej bude možno pod SOHZ podřadit.

[33] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202502630&qid=1772605861841.

[34] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32023R2832>.

4. Notifikace Evropské komisi

Pokud nelze konkrétní opatření realizovat na základě žádné z výše uvedených výjimek, je třeba předložit jej (notifikovat) Evropské komisi podle čl. 108 odst. 3 SFEU. Evropská komise následně posoudí slučitelnost zamýšleného opatření s vnitřním trhem a rozhodne o možnosti poskytnutí podpory.

Notifikace se vždy provádí prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V případě, že je poskytovatel názoru, že jím zamýšlenou podporu je třeba notifikovat Evropské komisi, je třeba s dostatečným předstihem kontaktovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Oddělení veřejné podpory. Podpora nesmí být v takovém případě poskytnuta před vydáním pozitivního rozhodnutí Evropské komise.

4. K principu subjektu v tržním hospodářství

Poskytovatel může koncipovat konkrétní poskytnutí veřejných prostředků určitému profesionálnímu sportovnímu klubu tak, aby neobsahovalo poskytnutí veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a to z důvodu, že je takové poskytnutí v souladu s kritériem subjektu v tržním hospodářství. V takovém případě totiž bude odstraněn jeden z definičních znaků veřejné podpory, a sice znak zvýhodnění.

Princip subjektu v tržním hospodářství byl již zmíněn v kapitole 1. tohoto dokumentu. Zde jsou uvedeny další informace k hodnocení, zda určité transakce jsou v souladu s uvedeným principem.

„Hospodářské transakce prováděné veřejnoprávními subjekty (vč. veřejných podniků) neposkytují jejich protějšku výhodu, a tudíž nepředstavují státní podporu, jsou-li prováděny v souladu s běžnými tržními podmínkami“^[35].

Z hlediska povahy transakce lze rozlišovat

- „zásadu investora v tržním hospodářství“, a to pro případy veřejných investic (např. kapitálových injekcí); posuzuje se, zda by mohl být za podobných okolností k provedení dané investice motivován soukromý investor srovnatelné velikosti působící za běžných tržních podmínek
- „zásadu soukromého věřitele“; posuzuje se, zda v případě restrukturalizace dluhu ze strany veřejných věřitelů, jedná veřejný věřitel tak, jak by jednali hypotetičtí soukromí věřitelé, kteří se nachází v podobné situaci
- „zásadu soukromého prodávajícího“; v případě prodeje uskutečněného veřejnoprávním subjektem se posuzuje, zda by soukromý prodávající za běžných tržních podmínek mohl dosáhnout stejné či vyšší ceny^[36].

Aby se tedy zjistilo, zda určitá transakce veřejnoprávního subjektu je v souladu s tržními podmínkami nebo není, je nutné posoudit, zda by byl k dané transakci motivován tržní subjekt (srovnatelné velikosti, nacházející se v podobné situaci) působící za běžných tržních podmínek. Z rozhodovací praxe Evropské komise a Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že princip subjektu v tržním hospodářství (konkrétně princip tržního investora) bude naplněn především tehdy, pokud orgán veřejné moci jednal za účelem maximalizace zisku s vidinou návratnosti investice, případně minimalizace ztrát a rizik, bez zohledňování sociálních a regionálních aspektů. Aby mohl být tento princip uplatněn, nesmí veřejnoprávní orgán jednat jako orgán veřejné moci, ale jako hospodářský subjekt^[37].

Při posuzování, zda veřejný subjekt jednal za podmínek, které by akceptoval i soukromý subjekt (investor), je rozhodující situace známá v okamžiku přijetí rozhodnutí. Hodnocení se proto provádí z pohledu *ex ante*, tedy na základě informací dostupných v době přijetí opatření, nikoli s využitím pozdějších poznatků o tom, zda se např. investice nakonec ukázala jako úspěšná či zisková.

Veřejný subjekt by měl být schopen doložit, že před přijetím rozhodnutí provedl ekonomické posouzení obdobné tomu, jaké by za srovnatelných okolností provedl pro účely určení výnosnosti nebo hospodářských výhod transakce racionální soukromý subjekt (s podobnými charakteristikami jako dotyčný veřejnoprávní subjekt). Typicky se může jednat například o podnikatelský plán, finanční analýzu, analýzu návratnosti investice nebo jiné podklady prokazující očekávaný ekonomický přínos transakce.

[35] Odst. 74 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v článku 107 Smlouvy o fungování Evropské unie.

[36] Tamtéž.

[37] Odst. 77 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v článku 107 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Při posuzování souladu s tržními podmínkami se hodnotí skutečný hospodářský obsah a dopady daného opatření. Není přitom rozhodující právní forma použitého nástroje. Princip subjektu v tržním hospodářství se proto může uplatnit nejen u kapitálových vstupů nebo úvěrů, ale také u opatření uskutečněných prostřednictvím daňových nástrojů nebo jiných forem.

Soulad s tržními podmínkami se posuzuje podle informací dostupných v okamžiku přijetí rozhodnutí (*ex ante*). Veřejný subjekt musí být schopen prokázat, že předem provedl ekonomické hodnocení srovnatelné s tím, které by provedl soukromý subjekt (s obdobnými charakteristikami jako veřejný subjekt). Není rozhodující forma opatření, ale jeho skutečný hospodářský dopad.

Kromě výše uvedených obecných zásad lze soulad s tržními podmínkami zjistit i na základě dalších postupů a aspektů, a to zejm.

i) rovnocenné transakce („*pari passu*“) provedené veřejnoprávními a soukromými subjekty

- pokud se na transakci podílí veřejný i soukromý subjekt za stejných podmínek a nesou stejné riziko i očekávají stejný výnos, lze zpravidla předpokládat, že transakce odpovídá tržním podmínkám. Naopak pokud veřejný a soukromý subjekt vstupují do stejné transakce za rozdílných podmínek, může to naznačovat, že veřejný subjekt nejednal způsobem, jakým by jednal běžný soukromý subjekt na trhu. Konkrétní kritéria, která je nutno posoudit jsou blíže popsána ve Sdělení Komise^[38].

ii) nákup a prodej majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce), které byly uskutečněny na základě soutěžního, transparentního, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení

- obecně platí, že pokud je nabídkové řízení soutěžní, transparentní, nediskriminační a bezpodmínečné, lze zpravidla předpokládat, že výsledná cena odpovídá tržním podmínkám a nedochází k poskytnutí veřejné podpory.

- nabídkové řízení je **soutěžní** tehdy, mohou-li se jej zúčastnit všichni způsobilí zájemci. **Transparentní** je, jsou-li všichni uchazeči řádně a včas informováni o podmínkách řízení, mají dostatek času na podání nabídky a kritéria výběru jsou předem jasně stanoveny. **Nediskriminační** je tehdy, pokud se se všemi uchazeči zachází stejně a výběr probíhá na základě objektivních a předem známých kritérií. Pokud kupující nemusí převzít žádné zvláštní závazky ve prospěch veřejného subjektu nebo ve veřejném zájmu, které by soukromý prodávající běžně nepožadoval, lze nabídkové řízení považovat za **bezpodmínečné**.

- při prodeji majetku by mělo být hlavním kritériem výběru dosažení nejvyšší ceny. Při nákupu majetku, zboží nebo služeb by měla kritéria umožnit výběr ekonomicky nejvýhodnější nabídky odpovídající tržní hodnotě.

- pokud je podána pouze jedna nabídka, je pro zajištění tržní ceny třeba i) posoudit, zda koncepce daného řízení poskytuje obzvláště silné záruky zajišťující skutečnou a účinnou hospodářskou soutěž a není zřejmé, že věrohodnou nabídku by byl reálně schopen předložit pouze jediný subjekt nebo ii) prostřednictvím dodatečných prostředků ověřit, že výsledek odpovídá tržní ceně.

iii) referenční srovnání

- určitá transakce je posouzena na základě podmínek, za nichž uskutečnily srovnatelné transakce srovnatelné soukromé subjekty ve srovnatelné situaci (referenční srovnávání)^[39].

[38] Odst. 87 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v článku 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

[39] Odst. 99 a 100 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v článku 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

iv) jiné metody ocenění

- pokud není možné prokázat tržní charakter transakce prostřednictvím nabídkového řízení, lze jej doložit odborným oceněním. Ocenění musí vycházet z objektivních, ověřitelných a spolehlivých údajů a zohledňovat aktuální ekonomické podmínky, rizika i očekávaný budoucí vývoj. Pokud se podmínky na trhu mezitím významně změní, může být nutné ocenění aktualizovat.

- při posuzování investic se zpravidla zkoumá očekávaná návratnost investice. Je nutno porovnat návratnost investice s běžnou očekávanou tržní návratností. Čím rizikovější je projekt, tím vyšší návratnost by investor obvykle požadoval. Pokud nelze rozumně očekávat běžnou tržní návratnost, je nepravděpodobné, že by se investice za tržních podmínek uskutečnila.

- obezřetné subjekty v tržním hospodářství své zásahy obvykle posuzují pomocí několika různých metod současně, resp. doplňkově. Pokud různé metody vedou k obdobnému výsledku, představuje to silný argument, že určená cena nebo hodnota odpovídá tržním podmínkám.^[40]

Pokud nelze v konkrétním případě zajistit soulad s tržními podmínkami, bude naplněn znak zvýhodnění. Pokud budou naplněny i další definiční znaky veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, lze veřejné prostředky poskytnout pouze na základě některé výjimky, uvedených v předchozí kapitole.

[40] Odst. 101 – 105 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v článku 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

5. Pozor: Nezákonnou i neslučitelnou veřejnou podporu je nutné vrátit!

Dodržování pravidel veřejné podpory nepředstavuje pouze právní povinnost, ale může mít zásadní praktický dopad na poskytovatele i příjemce veřejných prostředků. Pokud je podpora poskytnuta v rozporu s pravidly pro veřejnou podporu, je považována za protiprávní, a pokud tak rozhodne Evropská komise, tak i za tzv. neslučitelnou s vnitřním trhem, tj. takovou podporu, kterou nelze poskytnout.

Byla-li taková podpora vyplacena, vzniká povinnost poskytovatele zajistit její navrácení od příjemce, a to včetně úroků za celé období, po které měl příjemce neoprávněnou výhodu k dispozici, až do dne jejího navrácení. Příjemce je povinen takovou podporu vrátit, včetně úroků. Uhrazením úroků splatných při navrácení ztrácí příjemce podpory finanční výhodu vyplývající z bezplatného poskytnutí dotyčné podpory.

V zásadě může být povinnost vrátit veřejnou podporu, vč. úroků, stanovena dvěma způsoby.

V prvním případě na základě rozhodnutí Evropské komise, kterým prohlásila určitou podporu za tzv. neslučitelnou s vnitřním trhem a nařídila její navrácení, včetně příslušných úroků. Právním základem pro navrácení je tzv. procesní nařízení. Je třeba mít na paměti, že řada řízení před Evropskou komisí byla zahájena na základě podnětu konkurenta nebo jiné zainteresované osoby. V některých těchto případech pak Komise dospěla k závěru, že podpora byla poskytnuta v rozporu s pravidly veřejné podpory, vyhodnotila ji jako neslučitelnou, a protože již byla vyplacena, uložila povinnost jejího navrácení.

Druhým způsobem je rozhodnutí poskytovatele, pokud zjistí, že poskytnutá podpora představovala veřejnou podporu, aniž byla poskytnuta na základě některé z výjimek ze zákazu veřejné podpory, nebo pokud byly následně porušeny podmínky právního rámce (výjimky), na jehož základě byla podpora poskytnuta. V takovém případě je poskytovatel podle § 7a zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění, povinen podporu vymoci včetně úroků a příjemce je povinen ji včetně úroků vrátit.

Vedle povinnosti navrácení protiprávní veřejné podpory mohou být s nesprávným poskytováním veřejných prostředků spojeny i další právní a finanční důsledky.

Např. zjistí-li kontrolní orgán při výkonu finanční kontroly podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, nesoulad s pravidly veřejné podpory, může jej vyhodnotit jako porušení právních předpisů při nakládání s veřejnými prostředky. Takové zjištění může vést zejména k uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, k přijetí nápravných opatření v rámci vnitřního kontrolního systému, k provedení následných kontrol a k vyvození odpovědnosti vůči osobám odpovědným za porušení právních předpisů. V závislosti na povaze zjištěných nedostatků a pravidlech příslušného finančního mechanismu mohou být přijata také rozpočtová opatření nebo opatření ovlivňující rozsah budoucího financování. U územních samosprávných celků mohou být současně posuzovány také povinnosti související s nakládáním s majetkem obce nebo kraje, zejména požadavek jeho účelného a hospodárného využívání a ochrany majetkových zájmů územního samosprávného celku podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích a dalších souvisejících zákonů.

Pokud vzniknou pochybnosti o zákonnosti nakládání s veřejnými prostředky nebo o naplnění znaků některého z trestných činů proti majetku či při správě cizího majetku, mohou být okolnosti poskytnutí podpory předmětem prověřování orgány činnými v trestním řízení.

Posouzení souladu zamýšleného opatření s pravidly veřejné podpory ze strany poskytovatele veřejných prostředků by proto mělo být standardní součástí přípravy každého rozhodnutí o poskytnutí veřejných prostředků, resp. při nakládání s veřejnými prostředky.

Je nezbytné zmínit i roli vnitrostátních soudů, které mají pravomoc vykládat a uplatňovat čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 3 SFEU^[41]. Národní soudy mohou řešit žaloby týkající se protiprávní podpory a mohou přijímat opatření směřující k odstranění jejich účinků. Vnitrostátní soudy jsou povinny nabídnout třetím stranám účinnou právní ochranu. Jejich přispění k systému kontroly veřejné podpory je zvláště nezbytné v případech, kdy byla poskytnuta protiprávní podpora, pokud nebylo přijato konečné rozhodnutí Komise o stejném opatření nebo do přijetí tohoto rozhodnutí, jakož i v případech, kdy byla případně slučitelná podpora poskytnuta v rozporu se zákazem provádění^[42]. V zájmu ochrany práv jednotlivců před protiprávním poskytováním veřejné podpory mohou vnitrostátní soudy v závislosti na situaci přijmout různé prostředky nápravy. Mohou například rozhodnout o pozastavení nebo ukončení provádění opatření, nařídit navrácení již vyplacených částek nebo přijmout jiná předběžná opatření s cílem chránit zájmy zúčastněných stran jiným způsobem. Mimoto mohou být požádány, aby rozhodly o náhradě škody způsobené třetím stranám v důsledku protiprávního poskytování veřejné podpory. V každém případě musí vnitrostátní soudy jednotlivcům zajistit, aby z porušení čl. 108 odst. 3 SFEU byly v souladu s jejich vnitrostátním právem vyvozeny všechny důsledky^[43].

Následkem porušení pravidel veřejné podpory nemusí být pouze povinnost navrácení podpory a příslušných úroků příjemcem. Nesprávný postup může vést také k dalším právním důsledkům jak pro poskytovatele veřejných prostředků, tak pro jejich příjemce.

Úřad v souladu se zákonem č. 215/2004 Sb. o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v aktuálním znění, vystupuje v oblasti veřejné podpory v roli poradenské, koordinační, monitorovací a konzultační, a to především ve směru k poskytovateli veřejných prostředků. Úřad v agendě veřejné podpory vydává stanoviska, která mají sloužit jako doporučení poskytovatelům, jak postupovat v souladu s pravidly veřejné podpory. Poskytovatel pak nese odpovědnost za řádnou aplikaci pravidel pro veřejnou podporu.

V případě potřeby konzultace problematiky veřejné podpory v konkrétních případech se mohou poskytovatelé veřejných prostředků kdykoliv obrátit na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Oddělení veřejné podpory.

[41] Sdělení Komise - Oznámení Komise o prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy (2021/C 305/01).

[42] Bod 42 Sdělení Komise - Oznámení Komise o prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy (2021/C 305/01).

[43] Bod 71 a násl. tamtéž.

Úřad pro ochranu
hospodářské soutěže

Financování
hokejových a fotbalových klubů,
sportovních infrastruktur
a veřejná podpora